

bron :

Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen

PB C 83 van 22/03/2000

RAAD

GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT (EG) Nr. 15/2000 door de Raad vastgesteld op 24 januari 2000 met het oog op de aanneming van Richtlijn 2000/.../EG van het Europees Parlement en de Raad inzake de harmonisatie van de wetgevingen der lidstaten betreffende de geluidsemisatie in het milieu van materieel voor gebruik buitenshuis

(2000/C 83/01)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 95,

Gezien het voorstel van de Commissie(1),

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité(2),

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag (3),

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De voorschriften voor de geluidsemisatie door materieel voor gebruik buitenshuis moeten in het kader van de interne markt worden geharmoniseerd, teneinde belemmeringen voor het vrije verkeer van dat materieel buitenshuis te voorkomen; de verlaging van de toelaatbare geluidsniveaus van materieel voor gebruik buitenshuis zal het welzijn en de bescherming van de gezondheid van de burgers en van het milieu ten goede komen. Het publiek moet worden geïnformeerd over het door dergelijk materieel voortgebrachte geluid.

(2) De communautaire wetgeving op het gebied van de geluidsemisatie door materieel voor gebruik buitenshuis bestaat tot dusverre uit de volgende negen richtlijnen betreffende bepaalde typen bouwmachines en grasmaaiers: Richtlijn 79/113/EEG van de Raad van 19 december 1978 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake het bepalen van het geluid dat door bouwterreinmachines en bouwterrein- materieel wordt uitgestraald (4), Richtlijn 84/532/EEG van de Raad van 17 september 1984 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake gemeenschappelijke bepalingen voor bouw materieel en bouwmachines(5), Richtlijn 84/533/EEG van de Raad van 17 september 1984 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake het toelaatbare geluidsvermogensniveau van motorcompressoren(6), Richtlijn 84/534/EEG van de Raad van 17 september 1984 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake het toelaatbare geluidsvermogensniveau van torenkranen(7), Richtlijn 84/535/EEG van de Raad van 17 september 1984

betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake het toelaatbare geluidsvermogensniveau van aggregaten voor laswerk(8), Richtlijn 84/536/EEG van de Raad van 17 september 1984 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake het toelaatbare geluidsvermogensniveau van energieaggregaten (9), Richtlijn 84/537/EEG van de Raad van 17 september 1984 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake het toelaatbare geluidsvermogensniveau van met de hand geleide betonbrekers en trilhamers voor sloopwerk(10), Richtlijn 84/538/EEG van de Raad van 17 september 1984 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake het toelaatbare geluidsvermogensniveau van gazonmaaimachines(11) en Richtlijn 86/662/EEG van de Raad van 22 december 1986 betreffende de beperking van geluidsemissies van hydraulische graafmachines, kabelgraafmachines, dozers, laders en graaflaadmachines (12), hierna aan te duiden als "bestaande richtlijnen". Deze richtlijnen geven voor elk van die typen materieel afzonderlijk voorschriften betreffende de toelaatbare geluidsniveaus, de methoden voor het meten van de geluidshinder, en de procedures voor het aanbrengen van merktekens en voor de beoordeling van de overeenstemming. Het is passend deze wetgeving te vereenvoudigen en een kader voor de verlaging van de geluidsemissie door materieel voor gebruik buitenshuis tot stand te brengen.

(3) Deze richtlijn is gebaseerd op de beginselen en concepten van de resolutie van de Raad van 7 mei 1985 betreffende een nieuwe aanpak op het gebied van de technische harmonisatie en normalisatie (13); deze beginselen zijn verder uitgewerkt in Besluit 93/465/EEG van de Raad van 22 juli 1993 betreffende de modules voor de verschillende fasen van de overeenstemmingsbeoordelingsprocedures en de voorschriften inzake het aanbrengen en het gebruik van de CE-markering van overeenstemming(14).

(4) In het aan de resolutie van 1 februari 1993(15) gehechte vijfde milieuactieprogramma wordt geluidshinder aangemerkt als een van de prioritaire milieuproblemen in stedelijke omgevingen en wordt beklemtoond dat er maatregelen tegen de verschillende bronnen van geluidshinder moeten worden genomen

(5) De Commissie heeft in haar groenboek "Toekomstig beleid inzake de bestrijding van geluidshinder" geluidshinder aangemerkt als een van de belangrijkste lokale milieuproblemen in Europa en haar voornemen aangekondigd een voorstel in te dienen voor een kaderrichtlijn betreffende de verlaging van geluidsemissies door materieel voor gebruik buitenshuis.

(6) De lidstaten moeten ervoor zorgen dat het onder deze richtlijn vallende materieel voldoet aan de voorschriften van deze richtlijn wanneer het in de lidstaten in de handel gebracht of in gebruik genomen wordt; deze richtlijn doet geen afbreuk aan voorschriften ter bescherming van werknemers buitenshuis waarin het gebruik van materieel voor gebruik buitenshuis geregeld wordt.

(7) De lidstaten mogen het in de handel brengen of de ingebruikneming op hun grondgebied van materieel dat in overeenstemming is met de voorschriften van deze richtlijn, voorzien is van de CE-markering en van een vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau en vergezeld gaat van een EG-verklaring van overeenstemming niet verbieden, beperken of verhinderen.

(8) De fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde is ervoor verantwoordelijk dat het materieel in overeenstemming is met deze richtlijn en met alle andere richtlijnen die erop van toepassing zijn. De fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde moet de CE-markering en een vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau op het materieel aanbrengen en moet het vergezeld doen gaan van een EG-verklaring van overeenstemming tot staving dat het materieel in overeenstemming is met deze richtlijn en met alle andere richtlijnen die erop van toepassing zijn.

(9) De lidstaten moeten, zo nodig in onderlinge samenwerking, alle passende maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat niet-conform materieel naderhand in overeenstemming wordt gebracht of uit de handel wordt genomen. Een dergelijke uitvoering en toepassing van deze richtlijn zijn onontbeerlijk om de doelstellingen ervan te bereiken. Een nauwere samenwerking bij het markttoezicht in de vorm van permanente uitwisseling van informatie is nodig; daartoe moet een comité worden opgericht.

(10) De vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau op materieel voor gebruik buitenshuis is van essentieel belang omdat zij de consument en de gebruiker in staat stelt met kennis van zaken een materieelkeuze te maken en als grondslag dient voor regelgeving inzake het gebruik of economische instrumenten op lokaal of nationaal niveau. Die vermelding moet duidelijk en ondubbelzinnig zijn; de fabrikant moet de vermelde waarden waarborgen. Het is wenselijk dat de CE-markering vergezeld gaat van een vermelding van de geluidsemissie in de vorm van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau. Een uniforme, vaste procedure voor de meting van het geluidsniveau is een noodzakelijke voorwaarde voor een betrouwbare markering.

(11) De Commissie moet krachtens de bestaande richtlijnen betreffende compressoren, torenkranen, lasaggregaten, stroomaggregaten, met de hand geleide betonbrekers en trilhamers voorstellen indien om de toelaatbare geluidsniveaus te verlagen. Voor het verlagen van de geluidsemissie van ander materieel voor gebruik buitenshuis (bijvoorbeeld graafmachines, vuilnisverdichters van het ladertype, dumpers, heftrucks met verbrandingsmotoren, mobiele kranen, bouwliften, bouwlieren, verdichtingsmachines, bestratingsafwerk machines en hydraulische aggregaten) is de technologie wel voorhanden, doch zij wordt niet algemeen toegepast. Het is aangetoond dat de geluidsemissiewaarde van in de handel materieel voor gebruik buitenshuis met hetzelfde vermogen meer dan 10 dB van elkaar kunnen verschillen. Het is passend de geluidsemissie van materieel waarvoor geluidsniveaugrenzen gelden in twee fasen te verlagen tot het niveau van het in dat opzicht betere in de handel verkrijgbare materieel, teneinde de fabrikanten van materieel dat nog niet aan die eisen voldoet voldoende tijd te geven om dat materieel aan de strengere grenswaarden aan te passen.

(12) Verschillende overeenstemmingsbeoordelingsprocedures kunnen passend worden geacht voor verschillende categorieën materieel. In Besluit 93/465/EEG zijn verschillende modules opgenomen voor het beoordelen van de overeenstemming. Voor materieel waarvoor toelaatbare geluidsvermogensniveaus gelden, wordt het passend geacht een procedure in te voeren waarbij een aangemelde instantie in de ontwerp- en de fabricagefase de overeenstemming met de bepalingen van deze richtlijn nagaat. Eigen certificering wordt passend geacht voor materieel waarop alleen het geluidsvermogensniveau moet worden gemarkeerd; toezicht is noodzakelijk.

(13) In de gehele Gemeenschap moeten dezelfde technische en administratieve normen voor aangemelde instanties gelden; zulks kan uitsluitend worden bereikt door minimumcriteria te bepalen waaraan die instanties moeten voldoen.

(14) De verzameling van gegevens over geluidsemissies moet worden beschouwd als een noodzakelijke voorwaarde opdat de consument een bewuste keuze kan maken en opdat de lidstaten en de Commissie de nieuwe technologische ontwikkelingen en de behoefte aan verdere regelgeving kunnen evalueren. Die gegevens over geluidsemissie kunnen verzameld worden door toezending van een afschrift van de EG-verklaring van overeenstemming aan de lidstaat en de Commissie.

(15) De lidstaten moeten het gebruik van materieel in de open lucht kunnen beperken overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag, teneinde de burger te beschermen tegen onredelijk hoge lawaabelasting.

(16) De technische voorschriften betreffende de meetmethoden moeten worden aangevuld en zo nodig aangepast aan de technische vooruitgang en de vorderingen op het gebied van Europese normalisatie. De voor de uitvoering van deze richtlijn vereiste maatregelen moeten worden vastgesteld overeenkomstig Besluit 1999/468/EG van de Gebruik Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden die gelden voor de uitoefening van aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden(16) .

(17) Het is belangrijk lagere grenswaarden te hebben voor het geluid van grasmaaiers en grastrimmers/graskantensnijders, die sinds Richtlijn 84/538/EEG ongewijzigd zijn gebleven. Als leidraad voor het bedrijfsleven moeten indicatieve waarden voor lagere grenswaarden voor fase II worden ingevoerd; de Commissie moet het Europees Parlement en de Raad rapporteren over de mate waarin de technische vooruitgang een verlaging van de grenswaarden voor grasmaaiers en grastrimmers/graskanten snijders mogelijk maakt en, zo nodig, een voorstel tot wijziging van deze richtlijn indienen.

(18) Deze richtlijn vervangt de bestaande richtlijnen; deze moeten bij de inwerkingtreding van de onderhavige richtlijn worden ingetrokken. Overgangperiodes zijn noodzakelijk om een soepele overgang van de bestaande richtlijnen naar deze richtlijn mogelijk te maken,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Doelstellingen

De doelstelling van deze richtlijn is de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten betreffende geluidsemissienormen, overeenstemmingsbeoordelingsprocedures, markering, technische documentatie en gegevensverzameling met betrekking tot de geluidsemissie in het milieu door materieel voor gebruik buitenshuis. De richtlijn zal bijdragen tot de goede werking van de interne markt en komt tegelijk de bescherming van de menselijke gezondheid en het welzijn ten goede.

Artikel 2

Toepassingsgebied

1. Deze richtlijn is van toepassing op het materieel voor gebruik buitenshuis dat is genoemd in de artikelen 12 en 13 en omschreven in bijlage I. Deze richtlijn heeft uitsluitend betrekking op materieel dat als een geheel, geschikt voor het beoogde gebruik, in de handel wordt gebracht of in gebruik wordt genomen. Niet-aangedreven hupstukken die afzonderlijk op de markt worden gebracht of in gebruik worden genomen vallen buiten deze richtlijn, met uitzondering van met de hand geleide betonbrekers en trilhamers en hydraulische hamers.

2. Deze richtlijn is niet van toepassing op:

- materieel dat primair bestemd is voor het vervoer van goederen of personen over de weg, per spoor, door de lucht of over waterwegen;
- speciaal voor militaire en politiedoeleinden of voor noodhulpdiensten ontworpen en geconstrueerd materieel.

Artikel 3 Definities

In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a. "materieel voor gebruik buitenshuis": alle machines, gedefinieerd in artikel 1, lid 2, van Richtlijn 98/37/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten betreffende machines(17), die zelfrijdend zijn dan wel kunnen worden verplaatst, en die ongeacht het (de) gebruikte aandrijfmechanisme(n) zijn bedoeld om naar gelang van hun type buitenshuis te worden gebruikt en bijdragen tot geluidshinder. Gebruik van dergelijke-machines in een omgeving waar de geluidsoverdracht niet of nauwelijks wordt gedempt (bijvoorbeeld onder tenten of afdaken of in huizen in aanbouw) wordt als gebruik buitenshuis beschouwd. Bedoeld is eveneens niet-aangedreven materieel voor industriële of milieutoepassingen, van een type dat bestemd is voor gebruik buitenshuis en dat bijdraagt tot geluidshinder. Al deze materieeltypen worden hierna "materieel" genoemd;
- b. "overeenstemmingsbeoordelingsprocedures": de procedures die zijn vastgelegd in de bijlagen V tot en met VII en die zijn gebaseerd op Besluit 93/465/EEG;
- c. "markering": het op het materieel op zichtbare, leesbare en onuitwisbare wijze aanbrengen van de CE-markering als omschreven in Besluit 93/465/EEG, vergezeld van de vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau;
- d. "geluidsvermogensniveau LWA": het A-gewogen geluidsvermogensniveau in dB, betrokken op 1 pW, als omschreven in EN ISO 3744: 1995 en EN ISO 3746: 1995;
- e. "gemeten geluidsvermogensniveau": het geluidsvermogensniveau dat is bepaald aan de hand van metingen die worden verricht overeenkomstig bijlage III; de gemeten waarden kunnen worden bepaald bij één machine die representatief is voor het betrokken type materieel of aan de hand van het gemiddelde van een aantal machines;
- f. "gewaarborgd geluidsvermogensniveau": het geluidsvermogensniveau dat is bepaald overeenkomstig de voorschriften van bijlage III, met inbegrip van de onzekerheden ten gevolge van variaties in de productie en de meetmethoden, en waarvan de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde verzekert dat het volgens de gebruikte, in de technische documentatie genoemde, technische instrumenten niet overschreden wordt.

Artikel 4 In de handel brengen

1. Materieel als bedoeld in artikel 2, lid 1, wordt niet in de handel gebracht of in gebruik genomen vooraleer de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde ervoor heeft gezorgd dat:

- het materieel voldoet aan de voorschriften aangaande de geluidsemisatie in het milieu van deze richtlijn;
- de overeenstemmingsbeoordelingsprocedures, bedoeld in artikel 14, voltooid zijn;

- het materieel voorzien is van de CE-markering en een vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau en vergezeld gaat van een EG-verklaring van overeenstemming.

2. Indien noch de fabrikant, noch zijn gemachtigde in de Gemeenschap gevestigd is, moet aan de verplichtingen van deze richtlijn worden voldaan door eenieder die het materieel in de Gemeenschap in de handel brengt of in gebruik neemt.

Artikel 5

Markttoezicht

1. De lidstaten treffen alle passende maatregelen om ervoor te zorgen dat materieel als bedoeld in artikel 2, lid 1, uitsluitend in de handel kan worden gebracht of in gebruik kan worden genomen wanneer het in overeenstemming is met de bepalingen van deze richtlijn, voorzien is van de CE-markering en een vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau en vergezeld gaat van een EG-verklaring van overeenstemming.

2. De bevoegde autoriteiten van de lidstaten verlenen elkaar bijstand bij het uitoefenen van het voorgeschreven markttoezicht.

Artikel 6

Vrij verkeer

1. De lidstaten mogen op hun grondgebied het in de handel brengen of de ingebruikneming van materieel als bedoeld in artikel 2, lid 1, dat aan de voorschriften van deze richtlijn voldoet, voorzien is van de CE-markering en een vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau en vergezeld gaat van een EG-verklaring van overeenstemming niet verbieden, beperken of verhinderen.

2. De lidstaten verhinderen niet dat op evenementen als beurzen, tentoonstellingen of demonstraties materieel als bedoeld in artikel 2, lid 1, wordt tentoongesteld dat niet in overeenstemming is met de bepalingen van deze richtlijn, mits op een zichtbaar bord duidelijk is aangegeven dat het materieel in kwestie niet in overeenstemming is en dat het niet in de handel wordt gebracht of in gebruik wordt genomen totdat het in overeenstemming met de richtlijn is gebracht door de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde.

Bij demonstraties moeten alle passende veiligheidsmaatregelen worden genomen om de bescherming van personen te waarborgen.

Artikel 7

Vermoeden van overeenstemming

De lidstaten gaan ervan uit dat materieel als bedoeld in artikel 2, lid 1, dat voorzien is van de CE-markering en een vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau en vergezeld gaat van de EG-verklaring van overeenstemming in overeenstemming is met alle voorschriften van deze richtlijn.

Artikel 8

EG-verklaring van overeenstemming

1. De fabrikant van materieel als bedoeld in artikel 2, lid 1, of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde, stelt voor ieder gefabriceerd materieeltype een EG-verklaring van overeenstemming op ter staving dat dat materieel in overeenstemming is met de voorschriften van deze richtlijn; in bijlage II is vermeld welke gegevens in ieder geval in die verklaring van overeenstemming moeten zijn opgenomen.

2. Een lidstaat kan verlangen dat de verklaring van overeenstemming wordt opgesteld of vertaald in een of meer door de lidstaat te bepalen Gemeenschapstalen, wanneer materieel op zijn grondgebied in de handel wordt gebracht of in gebruik wordt genomen.

3. De fabrikant van materieel als bedoeld in artikel 2, lid 1, of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde, bewaart tien jaar lang nadat het materieel voor het laatst geproduceerd werd een exemplaar van de EG-verklaring van overeenstemming, samen met de technische documentatie overeenkomstig bijlage V, punt 3, bijlage VI, punt 3, bijlage VII, punt 2, bijlage VIII, punten 3. 1 en 3. 3.

Artikel 9

Non-conformiteit van materieel

1. Wanneer een lidstaat vaststelt dat in de handel gebracht of in gebruik genomen materieel als bedoeld in artikel 2, lid 1, voldoet aan de voorschriften van deze richtlijn, treft hij de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de fabrikant van het materieel of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde het materieel in overeenstemming brengt met de bepalingen van deze richtlijn. 2. Wanneer

- a. de in artikel 12 bedoelde grenswaarden worden overschreden of
- b. de non-conformiteit met andere bepalingen van deze richtlijn blijft voortbestaan ondanks de overeenkomstig lid 1 genomen maatregelen

neemt de betreffende lidstaat de nodige maatregelen om het in de handel brengen of de ingebruikneming van het betrokken materieel te beperken of te verbieden, of om te verzekeren dat het uit de handel genomen wordt. De lidstaat stelt de Commissie en de andere lidstaten terstond op de hoogte van die maatregelen.

3. De Commissie treedt zo spoedig mogelijk in overleg met de betrokken partijen. Indien de Commissie na dat overleg tot de bevinding komt dat:

- de maatregelen gerechtvaardigd zijn, dan stelt zij de initiatiefnemende lidstaat en de andere lidstaten daarvan terstond op de hoogte;
- de maatregelen niet gerechtvaardigd zijn, dan stelt zij de initiatiefnemende lidstaat, de andere lidstaten en de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde terstond daarvan op de hoogte.

4. De Commissie draagt er zorg voor dat de lidstaten van verloop en resultaten van deze procedure op de hoogte worden gehouden.

Artikel 10

Beroep

Een ingevolge deze richtlijn door een lidstaat getroffen maatregel die het in de handel brengen of de ingebruikneming van onder deze richtlijn vallend materieel beperkt, wordt deugdelijk gemotiveerd. Een dergelijke maatregel wordt zo spoedig mogelijk medegedeeld aan de betrokken partij, onder vermelding van de beroepsmogelijkheden die haar in de betrokken lidstaat ten dienste staan en de termijnen die daarvoor gelden.

Artikel 11 **Markering**

1. In de handel gebracht of in gebruik genomen materieel als bedoeld in artikel 2, lid 1, dat voldoet aan de voorschriften van deze richtlijn is voorzien van de CE-markering van overeenstemming. De markering bestaat uit de letters "CE". In bijlage IV staat een model van de markering die moet worden gebruikt.
2. De CE-markering gaat vergezeld van een vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau. In bijlage IV staat een model van die vermelding.
3. De CE-markering van overeenstemming en de vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau worden op iedere machine op goed zichtbare, leesbare en onuitwisbare wijze aangebracht.
4. Het is verboden markeringen of inscripties op materieel aan te brengen die misleidend kunnen zijn wat betreft de betekenis of de vorm van de CE-markering of de vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau. Er mogen andere markeringen op de machine worden aangebracht, mits de zichtbaarheid en leesbaarheid van de CE-markering en de vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau daardoor niet verminderd worden.
5. Wanneer materieel als bedoeld in artikel 2, lid 1, ook onder andere richtlijnen valt die betrekking hebben op andere aspecten en eveneens voorzien in het aanbrengen van de CE-markering, wordt op die markering aangegeven dat het betrokken materieel ook aan de bepalingen van die richtlijnen voldoet. Indien de fabrikant op grond van een of meer van die richtlijnen gedurende een overgangperiode evenwel kan

kiezen tussen verschillende regelingen, wordt op de CE-markering aangegeven dat het materieel uitsluitend voldoet aan de richtlijnen die zijn toegepast door de fabrikant. In dat geval moeten de gegevens van die richtlijnen, als gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen, vermeld worden in de documenten, mededelingen of instructies die volgens die richtlijn voorgeschreven zijn en dergelijk materieel vergezellen

Artikel 12 **Materieel waarvoor geluidsgrenswaarden gelden**

Het gewaarborgde geluidsvermogensniveau van het hierna genoemde materieel mag niet hoger zijn dan het toelaatbare geluidsvermogensniveau, vermeld in de volgende tabel van grenswaarden:

- Bouwliften voor goederentransport (met verbrandingsmotor)
Definitie: bijlage I, punt 3; meting: bijlage III, deel B, punt 3
- Verdichtingsmachines (alleen trilwalsen en niet-vibrerende walsen, trilplaten en trilstampers)

Definitie: bijlage I, punt 8; meting: bijlage III, deel B, punt 8

- Compressoren (< 350 kW)

Definitie: bijlage I, punt 9; meting: bijlage III, deel B, punt 9

- Betonbrekers en trilhamers, met de hand geleid

Definitie: bijlage I, punt 10; meting: bijlage III, deel B, punt 10

- Bouwlieren (met verbrandingsmotor)

Definitie: bijlage I, punt 12; meting: bijlage III, deel B, punt 12

- Dozers (< 500 kW)

Definitie: bijlage I, punt 16; meting: bijlage III, deel B, punt 16

- Dumpers (< 500 kW)

Definitie: bijlage I, punt 18; meting: bijlage III, deel B, punt 18.

- Kabelgraafmachines en hydraulische graafmachines (< 500 kW)

Definitie: bijlage I, punt 20; meting: bijlage III, deel B, punt 20

- Graaflaadmachines (< 500 kW)

Definitie: bijlage I, punt 21; meting: bijlage III, deel B, punt 21

- Egaliseermachines (< 500 kW)

Definitie: bijlage I, punt 23; meting: bijlage III, deel B, punt 23

- Hydraulische aggregaten

Definitie: bijlage I, punt 29; meting: bijlage III, deel B, punt 29

- Vuilnisverdichters van het ladertype met laadbak (< 500 kW)

Definitie: bijlage I, punt 31; meting: bijlage III, deel B, punt 31

- Grasmaaier (uitgezonderd landbouw- en bosbouwmaterieel alsmede multifunctionele machines)

waarvan de hoofdaandrijvingsmotor een geïnstalleerd vermogen van meer dan 20 kW heeft)

Definitie: bijlage I, punt 32; meting: bijlage III, deel B, punt 32

- Grastrimmers/graskantensnijders

Definitie: bijlage I, punt 33; meting: bijlage III, deel B, punt 33

- Heftrucks met verbrandingsmotor en contragewicht (uitgezonderd "andere heftrucks met contragewicht", zoals gedefinieerd in bijlage I, punt 33, tweede streepje, waarvan het nominale laadvermogen niet meer dan 10 ton bedraagt)

Definitie: bijlage I, punt 36; meting: bijlage III, deel B, punt 36

- Laders (< 500 kW)

Definitie: bijlage I, punt 37; meting: bijlage III, deel B, punt 37

- Mobiele kranen

Definitie: bijlage I, punt 38; meting: bijlage III, deel B, punt 38

- Motorhakfrezen (< 3 kW)

Definitie: bijlage I, punt 40; meting: bijlage III, deel B, punt 40

- Bestratingsafwerkmachines (uitgezonderd bestratingsafwerkmachines die zijn uitgerust met een hoogverdichtingsbalk)

Definitie: bijlage I, punt 41; meting: bijlage III, deel B, punt 41

- Stroomaggregaten (< 400 kW)

Definitie: bijlage I, punt 45; meting: bijlage III, deel B, punt 45

- Torenkranen

Definitie: bijlage I, punt 53; meting: bijlage III, deel B, punt 53 -Lasaggregaten Definitie: bijlage I, punt 57; meting: bijlage III, deel B, punt 57.

Type materieel	Netto geïnstalleerd vermogen P (in kW) Elektrisch vermogen P _{el} ⁽¹⁾ (in	Toelaatbaar geluidsvermogensniveau in dB/1 pW
----------------	--	---

	kW) Massa m van het materieel (in kg) Maaibreedte L(in cm)	Fase I Vanaf ... (*)	Fase II Vanaf ... (**)
Verdichtingsmachines (trilwalsen, trilplaten, trilstampers)	$P \leq 8$	108	105
	$8 < P \leq 70$	109	106
	$P > 70$	$89 + 11 \lg P$	$86 + 11 \lg P$
Dozers op rupsbanden, laad- en graafmachines op rupsbanden	$P \leq 55$	106	103
	$P > 55$	$87 + 11 \lg P$	$84 + 11 \lg P$
Dozers op wielen, laad- en graaflaadmachines op wielen, dumpers, egaliseermachines, vuilnisverdichters van het ladertype, heftrucks met verbrandingsmotor en contragewicht, mobiele kranen, verdichtingsmachines (niet-vibrerende walsen), bestratingsafwerkmachines, hydraulische aggregaten	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85 + 11 \lg P$	$82 + 11 \lg P$
Graafmachines, goederenliften, bouwlieren, motorhakfrezen	$P \leq 15$	96	93
	$P > 15$	$83 + 11 \lg P$	$80 + 11 \lg P$
Met de hand geleide betonbrekers en trilhamers	$m \leq 15$	107	105
	$15 < m < 30$	$94 + 11 \lg m$	$92 + 11 \lg m$
	$m \geq 30$	$96 + 11 \lg m$	$94 + 11 \lg m$
Torenkranen		$98 + \lg P$	$96 + \lg P$
Las- en vermogensaggregaten	$P_{el} \leq 2$	$97 + \lg P_{el}$	$95 + \lg P_{el}$
	$2 < P_{el} \leq 10$	$98 + \lg P_{el}$	$96 + \lg P_{el}$
	$10 > P_{el}$	$97 + \lg P_{el}$	$95 + \lg P_{el}$
Compressoren	$P \leq 15$	99	97
	$P > 15$	$97 + 2 \lg P$	$95 + 2 \lg P$
Grasmaaiers, grastrimmers/graskantensnijders	$L \leq 50$	96	94 ⁽²⁾
	$50 < L \leq 70$	100	98 ⁽²⁾
	$70 < L \leq 120$	100	98 ⁽²⁾
	$L > 120$	105	103 ⁽²⁾

(*)18 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

(**)66 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

(1) P_{el} voor lasaggregaten: genormaliseerde lasstroom vermenigvuldigd met de genormaliseerde lasspanning voor de laagste waarde van de inschakelduur die door de fabrikant wordt opgegeven.

P_{el} voor vermogensaggregaten: primair vermogen overeenkomstig ISO 8528-1:1993, punt 13.3.2

(2) Louter indicatieve waarden. De definitieve waarden zijn afhankelijk van de wijziging van de richtlijn ingevolge het krachtens artikel 20, lid 3, vereiste verslag. Bij gebreke van een dergelijke wijziging blijven de waarden voor fase I van toepassing voor fase II.

Het toelaatbare geluidsvermogensniveau wordt afgerond op het naaste gehele getal (bij minder dan 0,5 beneden, vanaf 0,5 naar naar boven).

Artikel 13

Materieel waarop alleen het geluidsvermogensniveau moet worden gemarkeerd

Voor het gewaarborgde geluidsvermogensniveau van het hierna genoemde materieel geldt dat alleen het geluidsvermogensniveau moet worden gemarkeerd:

- Hoogwerkers met verbrandingsmotor
Definitie: bijlage I, punt 1; meting: bijlage III, deel B, punt 1
- Bosmaaiers
Definitie: bijlage I, punt 2; meting: bijlage III, deel B, punt 2
- Bouwliften voor goederentransport (met elektrische motor)
Definitie: bijlage I, punt 3; meting: bijlage III, deel B, punt 3
- Lintzaagmachines voor gebruik in de bouw
Definitie: bijlage I, punt 4; meting: bijlage III, deel B, punt 4.
- Cirkelzaagbanken voor gebruik in de bouw
Definitie: bijlage I, punt 5; meting: bijlage III, deel B, punt 5
- Draagbare kettingzagen
Definitie: bijlage I, punt 6; meting: bijlage III, deel B, punt 6
- Gecombineerde hogedrukspoelingsvoertuigen en kolkenzuigers
Definitie: bijlage I, punt 7; meting: bijlage III, deel B, punt 7

- Verdichtingsmachines (alleen explosiestampers)
Definitie: bijlage I, punt 8; meting: bijlage III, deel B, punt 8
- Beton- of mortelmolens
Definitie: bijlage I, punt 11; meting: bijlage III, deel B, punt 11
- Bouwlieren (met elektrische motor)
Definitie: bijlage I, punt 12; meting: bijlage III, deel B, punt 12
- Transport- en spuitmachines voor beton en mortel
Definitie: bijlage I, punt 13; meting: bijlage III, deel B, punt 13
- Bandtransporteurs
Definitie: bijlage I, punt 14; meting: bijlage III, deel B, punt 14
- Koelinstallatie op voertuigen
Definitie: bijlage I, punt 15; meting: bijlage III, deel B, punt 15
- Boorinstallaties
Definitie: bijlage I, punt 17; meting: bijlage III, deel B, punt 17
- Installaties voor het vullen en legen van tanks of silo's op vrachtauto's
Definitie: bijlage I, punt 19; meting: bijlage III, deel B, punt 19
- Glasbakken
Definitie: bijlage I, punt 22; meting: bijlage III, deel B, punt 22
- Grastrimmers/graskantensnijders
Definitie: bijlage I, punt 24; meting: bijlage III, deel B, punt 24
- Heggenscharen
Definitie: bijlage I, punt 25; meting: bijlage III, deel B, punt 25.

- Hogedrukspoelers

Definitie: bijlage I, punt 26; meting: bijlage III, deel B, punt 26

- Hogedrukwaterstraalmachines

Definitie: bijlage I, punt 27; meting: bijlage III, deel B, punt 27

- Hydraulische hamers

Definitie: bijlage I, punt 28; meting: bijlage III, deel B, punt 28

- Voegensnijmachines

Definitie: bijlage I, punt 30; meting: bijlage III, deel B, punt 30

- Bladblazers

Definitie: bijlage I, punt 34; meting: bijlage III, deel B, punt 34

- Bladzuigers

Definitie: bijlage I, punt 35; meting: bijlage III, deel B, punt 35

- Heftrucks met verbrandingsmotor en contragewicht (uitgezonderd "andere heftrucks met contragewicht", zoals gedefinieerd in bijlage I, punt 36, tweede streepje, waarvan het nominale laadvermogen niet meer dan 10 ton bedraagt)

Definitie: bijlage I, punt 36; meting: bijlage III, deel B, punt 36

- Mobile afvalbakken

Definitie: bijlage I, punt 39; meting: bijlage III, deel B, punt 39

- Bestratingsafwerkmachines (met hoogverdichtingsbalk)

Definitie: bijlage I, punt 42; meting: bijlage III, deel B, punt 41

- Heimachines

Definitie: bijlage I, punt 42; meting: bijlage III, deel B, punt 42

- Buizenleggers

Definitie: bijlage I, punt 43; meting: bijlage III, deel B, punt 43

- Pistemakers

Definitie: bijlage I, punt 44; meting: bijlage III, deel B, punt 44

- Stroomaggregaten (≥ 400 kW)

Definitie: bijlage I, punt 45; meting: bijlage III, deel B, punt 45

- Veegmachines

Definitie: bijlage I, punt 46; meting: bijlage III, deel B, punt 46

- Vuilnisauto's

Definitie: bijlage I, punt 47; meting: bijlage III, deel B, punt 47

- Wegenfreesmachines

Definitie: bijlage I, punt 48; meting: bijlage III, deel B, punt 48

- Verticuteermachines

Definitie: bijlage I, punt 49; meting: bijlage III, deel B, punt 49

- Houtversnipperaars/hakselaars

Definitie: bijlage I, punt 50; meting: bijlage III, deel B, punt 50

- Sneeuwruiminrichtingen met roterende werktuigen (met eigen aandrijving, zonder hulpstukken)

Definitie: bijlage I, punt 51; meting: bijlage III, deel B, punt 51

- Zuigvoertuigen

Definitie: bijlage I, punt 52; meting: bijlage III, deel B, punt 52

- Sleuvengraafmachines

Definitie: bijlage I, punt 54; meting: bijlage III, deel B, punt 54

- Truckmixers

Definitie: bijlage I, punt 55; meting: bijlage III, deel B, punt 55

- Waterpompen (niet voor gebruik onder water)

Definitie: bijlage I, punt 56; meting: bijlage III, deel B, punt 56.

Artikel 14

Overeenstemmingsbeoordeling

1. Alvorens het in artikel 12 genoemde materieel in de handel te brengen of in gebruik te nemen, onderwerpt de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde ieder type materieel aan een van de volgende overeenstemmingsbeoordelingsprocedures:

- ofwel de procedure van interne fabricagecontrole met beoordeling van de technische documentatie en periodieke controles bedoeld in bijlage VI,
- ofwel de procedure van eenheidskeuring bedoeld in bijlage VII,
- ofwel de procedure van volledige kwaliteitsborging bedoeld in bijlage VIII.

2. Alvorens het in artikel 13 genoemde materieel in de handel te brengen of in gebruik te nemen, onderwerpt de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde ieder type materieel aan de procedure van interne fabricagecontrole bedoeld in bijlage V.

3. De lidstaten dragen er zorg voor dat de Commissie en de andere lidstaten op een met redenen omkleed verzoek inzage kunnen krijgen in alle bij de overeenstemmingsbeoordeling van een bepaald materieeltype gebruikte informatie en in het bijzonder de technische documentatie volgens bijlage V, punt 3, bijlage VI, punt 3, bijlage VII, punt 2, en bijlage VIII, punten 3. 1 en 3. 3.

Artikel 15

Aangemelde instanties

1. De lidstaten wijzen onder hun bevoegdheid ressorterende instanties aan om de in artikel 14, lid 1, bedoelde overeenstemmingsbeoordelingsprocedures uit te voeren of onder hun supervisie te laten uitvoeren.

2. De lidstaten wijzen uitsluitend instanties aan die voldoen aan de criteria van bijlage IX. Het feit dat een instantie voldoet aan de criteria van bijlage IX houdt niet in dat een lidstaat verplicht is die instantie aan te wijzen.

3. Elke lidstaat deelt de Commissie en de andere lidstaten de instanties mee die hij heeft aangewezen, de specifieke taken en onderzoeksprocedures welke die instanties moeten uitvoeren, alsmede de bij voorbaat door de Commissie toegekende identificatienummers.

4. De Commissie maakt in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen een lijst bekend van de aangemelde instanties, hun identificatienummers en de taken waarvoor zij zijn aangewezen. De Commissie

zorgt voor de bijwerking van deze lijst.

5. Een lidstaat trekt zijn bekendmaking in wanneer hij constateert dat de instantie niet langer voldoet aan de in bijlage IX bedoelde criteria. De lidstaat brengt de Commissie en de andere lidstaten daarvan onmiddellijk op de hoogte.

Artikel 16

Verzameling van geluidsgegevens

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde de bevoegde autoriteit van de lidstaat waarin hij gevestigd is of het in artikel 2, lid 1, bedoelde materieel in de handel brengt of in gebruik neemt, alsmede de Commissie, een afschrift zendt van de EG-verklaring van overeenstemming voor ieder type materieel, bedoeld in artikel 2, lid 1.

2. De Commissie verzamelt de overeenkomstig lid 1 ter beschikking gestelde gegevens voor al het materieel.

3. De Commissie zendt de lidstaten desgewenst de verzamelde gegevens toe.

4. De Commissie publiceert op gezette tijden (bij voorkeur jaarlijks) de van belang zijnde informatie. Voor ieder materieel type of materieelmodel worden ten minste de volgende gegevens gepubliceerd:

- Het netto geïnstalleerd vermogen of andere parameters die van invloed zijn op de geluidsemissie.
- Het gemeten geluidsvermogensniveau.
- Het gewaarborgde geluidsvermogensniveau
- Een beschrijving van het materieel
- De fabrikant en/of de merknaam.
- Het nummer/de naam van het model.

Artikel 17

Regeling betreffende het gebruik

De bepalingen van deze richtlijn beletten niet dat de lidstaten, met inachtneming van het Verdrag,

- maatregelen vaststellen om het gebruik van materieel als bedoeld in artikel 2, lid 1, te reglementeren in zones die zij als gevoelig beschouwen, hetgeen ook een beperking in de tijd kan inhouden van het gebruik van het materieel;
- de voorschriften vaststellen die zij nodig achten om ervoor te zorgen dat personen beschermd zijn bij het gebruik van het betrokken materieel, mits dat niet betekent dat het materieel veranderd wordt op een niet in deze richtlijn vermelde wijze.

Artikel 18

Comité

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn de artikelen 5 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van het bepaalde in artikel 8 van dat besluit. De in artikel 5, lid 6, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn wordt vastgesteld op drie maanden.
3. Het comité stelt zijn reglement van orde vast.

Artikel 19

Bevoegdheden van het comité

Het comité

- a. wisselt informatie en ervaringen uit in verband met de uitvoering en de praktische toepassing van deze richtlijn en bespreekt aangelegenheden van gemeenschappelijk belang op die gebieden,
- b. verleent bijstand aan de Commissie bij de aanpassing van bijlage III aan de technische vooruitgang volgens de regelgevingsprocedure van artikel 18, lid 2, door middel van de vereiste wijzigingen, mits niet van invloed op het gemeten geluidsvermogensniveau van het in artikel 12 genoemde materieel, in het bijzonder door de opneming van verwijzingen naar bestaande toepasselijke Europese normen,.
- c. brengt advies uit aan de Commissie in verband met de in artikel 20, lid 2, bedoelde conclusies en wijzigingen.

Artikel 20

Rapportage

1. Uiterlijk op . . . (*) en daarna om de vier jaar dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een rapport in over de ervaring die de Commissie bij de tenuitvoerlegging van deze richtlijn heeft opgedaan. Dit rapport omvat in het bijzonder:
 - a. een overzicht van de overeenkomstig artikel 16 ingezamelde geluidsgegevens en andere passende informatie;
 - b. een verklaring inzake de behoefte aan een herziening van de lijsten van de artikelen 12 en 13 en in het bijzonder aan de toevoeging van nieuw materieel in artikel 12 of artikel 13 of aan het overbrengen van materieel van artikel 13 naar artikel 12;
 - c. een verklaring betreffende de behoefte aan en de mogelijkheden voor een herziening van de in artikel 12 vastgestelde grenswaarden, rekening houdend met de technologische ontwikkeling;
 - d. een verklaring betreffende een geïntegreerde reeks instrumenten die voor een verdere vermindering

van de geluidshinder van materieel voor gebruik buitenshuis kunnen dienen

2. Na het vereiste overleg te hebben gevoerd, in het bijzonder met het comité, vermeldt de Commissie daarbij haar conclusies en stelt zij zo nodig wijzigingen in deze richtlijn voor.

3. Uiterlijk op . . . (*) legt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad een verslag voor inzake de vraag of en in welke mate de technische vooruitgang een verlaging van de grenswaarden voor grasmaaiers en gazontrimmers/graskantensnijders mogelijk maakt, en, waar passend, een voorstel tot wijziging van deze richtlijn.

Artikel 21

Intrekking

1. De Richtlijnen 79/113/EEG, 84/532/EEG, 84/533/EEG, 84/534/EEG, 84/535/EEG, 84/536/EEG, 84/537/EEG, 84/538/EEG en 86/662/EEG worden met ingang van . . . (**) ingetrokken.

2. De overeenkomstig de in lid 1 genoemde richtlijnen afgegeven typeonderzoekscertificaten en verrichte metingen van materieel kunnen worden gebruikt bij het opstellen van de technische documentatie volgens bijlage V, punt 3, bijlage VI, punt 3, bijlage VII, punt 2, bijlage VIII, punten 3. 1 en 3. 3.

Artikel 22

Omzetting en toepassingsdatum

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op . . . (***) aan de richtlijn te voldoen, en maken die bekend. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

2. De lidstaten passen die bepalingen toe vanaf . . . (**). De lidstaten staan de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde vertegenwoordiger evenwel toe zich te beroepen op de bepalingen van deze richtlijn vanaf . . . (****).

3. De in artikel 12 bedoelde voorschriften inzake de verlaagde toelaatbare geluidsvermogensniveaus van fase II worden van toepassing met ingang van . . . (**).

4. Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor die verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

5. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 23

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 24

Bestemming

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te . . .

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

Bijlagen:

[Materieeldefinities](#)

[EG-verklaring van overeenstemming](#)

[Methode tot meting van het door buitenshuis gebruikt materieel uitgestraalde luchtgeluid](#)

[Modellen van de CE-markering van overeenstemming en de vermelding van het gewaarborgde geluidsvermogensniveau](#)

[Interne fabricagecontrole](#)

[Interne fabricagecontrole met beoordeling van de technische documentatie en periodieke controles](#)

[Exemplaarkeuring](#)

[Volledige kwaliteitsborging](#)

[Door de lidstaten te hanteren minimumcriteria bij de aanmelding van instanties](#)

[Eenheidskeuring](#)

[Motivering van de Raad](#)

Voetnoten:

(1) PB C 124 van 22. 4. 1998, blz. 1.

(2) PB C 407 van 28. 12. 1998, blz. 18. (3) Advies van het Europees Parlement van 1 april 1998 (PB C 138 van 4. 5. 1998, blz. 84), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 24 januari 2000 en besluit van het Europees Parlement van . . .

(4) PB L 33 van 8. 2. 1979, blz. 15. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 85/405/EEG (PB L 233 van 30. 8. 1985, blz. 9) .

(5) PB L 300 van 19. 11. 1984, blz. 111. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 86/665/EEG (PB L 382 van 31. 12. 1988, blz. 42) .

(6) PB L 300 van 19. 11. 1984, blz. 123. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 85/406/EEG (PB L 233 van 30. 8. 1985, blz. 11) .

(7) PB L 300 van 19. 11. 1984, blz. 130. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 87/405/EEG (PB L 220 van 8. 8. 1987, blz. 60)

(8) PB L 300 van 19. 11. 1984, blz. 142. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 85/407/EEG (PB L 233 van 30. 8. 1985, blz. 16) .

(9) PB L 300 van 19. 11. 1984, blz. 149. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 85/408/EEG (PB L 233 van 30.

8. 1985, blz. 18) .

(10) PB L 300 van 19. 11. 1984, blz. 156. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 85/409/EEG (PB L 233 van 30. 8. 1985, blz. 20) .

(11) PB L 300 van 19. 11. 1984, blz. 171. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 88/181/EEG (PB L 81 van 26. 3. 1988, blz. 71) .

(12) PB L 384 van 31. 12. 1986, blz. 1. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 95/27/EG (PB L 168 van 18. 7. 1995, blz. 14) .

(13) PB C 136 van 4. 6. 1985, blz. 1.

(14) PB L 220 van 30. 8. 1993, blz. 23.

(15) PB C 138 van 17. 5. 1993, blz. 1.

(16) PB L 184 van 17. 7. 1999, blz. 23.

(17) PB L 207 van 23. 7. 1998, blz. 1. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 98/79/EG (PB L 331 van 7. 12. 1998, blz. 1) .

(*) 54 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

(*) 24 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn. (****) 18 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

(**) 18 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn. (*****) 12 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

(***) 12 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn. (*****) 66 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

Voor vragen en/of opmerkingen over EMIS kunt u mailen naar emis@vito.be

Copyright © [VITO](http://www.vito.be) 28/03/2000

Ontwerp [EMIS](http://www.emis.vito.be).